

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 510/2021-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Martin Bránik, s. r. o., Mlynská 1, Levice, proti rozsudku Okresného súdu Levice č. k. 2T/133/2015-277 z 20. decembra 2016, uzneseniu Krajského súdu v Nitre č. k. 2To/13/2017-306 z 29. marca 2017 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2Tdo 40/2019 z 8. septembra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 26. januára 2021 domáha vyslovenia porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy, základného práva na rovnosť účastníkov podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení so základným právom na prípravu obhajoby podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami všetkých inštancií súdov v trestnom procese. Sťažovateľ žiada finančné zadost'učinenie 30 000 eur a zrušenie napadnutých rozhodnutí s tým, že vec sa vráti okresnému súdu.

II.

2. Dňa 28. marca 2015 o 5.15 h poškodená pod vplyvom alkoholu podala trestné oznámenie o tom, že toho dňa o 2.30 h pred vchodom do jej domu v [REDACTED] jej dvaja neznámi páchatelia

za použitia násilia zobrali mobilný telefón a že jedného z páchatel'ov asi z videnia pozná. Poškodená cez sociálnu sieť bezprostredne po skutku komunikovala blízkeму, že bola prepadnutá. Poškodená bola znova vypočutá 28. marca 2015 o 18.00 h a uviedla, že jedného z páchatel'ov letmo pozná a vedela by ho identifikovať. V ten istý deň bolo začaté trestného stíhanie pre zločin lúpeže.

3. Poškodenej bolo 7. apríla 2015 vyšetrovateľom predložených šesť fotografií mužov približne rovnakého veku a výzoru, z ktorých ako páchatel'a lúpeže poškodená identifikovala sťažovateľ'a. Poškodená bola znova vypočutá 8. apríla 2015, keď predložila dve ňou spontánne zabezpečené fotografie zo sociálnej siete, na ktorých znova identifikovala sťažovateľ'a.

4. Sťažovateľ bol ako svedok vypočutý 8. apríla 2015 a uviedol, že v čase skutku a pred ním bol v bare približne až do 3.00 h s tým, že z baru odišiel sám a domov prišiel okolo 3.30 h. Na otázku uvádzal, že poškodenú nepozná. Poškodená bola znova vypočutá 10. apríla 2015 zotrvala na identifikácii sťažovateľ'a. Dňa 17. apríla 2015 bola vykonaná konfrontácia medzi sťažovateľ'om a poškodenou ako svedkami a poškodená opakovane sťažovateľ'a identifikovala ako páchatel'a lúpeže, a to aj potom, ako sťažovateľ namietal, že ju nepozná a so skutkom nemá nič spoločné.

5. Uznesením z 26. mája 2015, ktoré bolo sťažovateľ'ovi doručené 13. júna 2015, bolo sťažovateľ'ovi vznesené obvinenie za zločin lúpeže spolupáchatel'stvom. Sťažovateľ bol ako obvinený vypočutý 3. júla 2015 a uviedol, že v čase skutku bol do 3.00 h aj s kamarátom [REDACTED] a barmankou [REDACTED] v bare. Svedok [REDACTED] bol vypočutý 10. augusta 2015 a uviedol, že so sťažovateľ'om bol v podniku najviac do 2.00 h, a keď odišiel, sťažovateľ ešte zostal v bare. Svedkyňa [REDACTED] bola vypočutá 8. septembra 2015 a uviedla, že sťažovateľ bol s ňou v bare približne do 2.30 h, spolu odišli, chvíľu sa prechádzali a sedeli na lavičke pred vchodom do domu sťažovateľ'a na [REDACTED], kam po ňu prišiel taxík, a potom sťažovateľ'a približne o 4.00 h videla vchádzať do jeho vchodu na [REDACTED]. Svedok [REDACTED], majiteľ baru, bol vypočutý 18. septembra 2015, predložil dochádzku, podľa ktorej [REDACTED] bola v prevádzke do 2.00 h, a matne si spomínal, že mohla odísť so sťažovateľ'om. Matka sťažovateľ'a ako svedkyňa uviedla, že 28. marca 2015 už nebývali na [REDACTED] a že sťažovateľ v ten deň prišiel domov okolo 3.00 h až 3.15 h. V prípravnom konaní bol zabezpečený znalecký posudok z psychológie, podľa ktorého poškodená dokáže správne vnímať, zapamätať si a reprodukovať prežité udalosti, nemá sklony k skresľovaniu prežitého a jej výpovede nesú znaky všeobecnej a špecifickej vierohodnosti.

6. Dňa 15. decembra 2015 bola na sťažovateľ'a podaná obžaloba pre zločin lúpeže. Okresný súd na hlavnom pojednávaní vykonal výsluch sťažovateľ'a a poškodenej a ich konfrontáciu s rovnakým výsledkom ako v prípravnom konaní. Rovnako vypovedala aj svedkyňa [REDACTED], k čomu sťažovateľ uviedol, že si mylí dni. To viedlo k ich konfrontácii, v ktorej svedkyňa pripustila, že sa mylí. Po vykonaní listinných dôkazov z prípravného konania okresný súd rozhodol ústavnou sťažnosťou namietaným rozsudkom z 20. decembra 2016 tak, že sťažovateľ'a uznal vinným zo skutku, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, ktorý posúdil ako lúpež podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona a uložil mu trest odňatia slobody na štyri roky a osem mesiacov.

7. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, ktoré odôvodnil tak, že skutku sa nedopustil, nebol predložený žiaden dôkaz, ktorý by ho usvedčoval, a polícia po druhom údajnom páchatel'ovi ani nepátrala. Jeho odvolanie bolo namietaným uznesením krajského súdu z 29. marca 2017 zamietnuté. Krajský súd sa stotožnil s okresným súdom v posúdení dôkaznej situácie, keď vychádzal z presvedčivosti výsluchu poškodenej podporenej znaleckým posudkom

a bezprostrednosťou jej konania, ktoré nasledovalo skutku. Na strane druhej poukázal na rozpory medzi výpoveďou sťažovateľa a svedkyne [REDACTED].

8. Dňa 28. mája 2019 podal sťažovateľ prostredníctvom obhajcu proti rozsudku okresného súdu a uzneseniu krajského súdu dovolanie, v ktorom zhrnul, že v konaní mala byť aplikovaná zásada v pochybnostiach v prospech obvineného.

9. Dôvod zásadného porušenia práva sťažovateľa na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku mal vyplývať z toho, že už 7. apríla 2015 bol sťažovateľ podozrivý, no obvinenie mu bolo vznesené až 26. mája 2015, čím mu bolo znemožnené zúčastniť sa vyšetrovacích úkonoch a zároveň nemohol zabezpečovať dôkazy preukazujúce jeho nevinu.

10. Dôvod založenia rozhodnutia na dôkazoch, ktoré súdom neboli vykonané zákonným spôsobom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, mal vyplývať z toho, že rekognícia sťažovateľa poškodenou 7. apríla 2015 nemohla byť vykonaná, keďže poškodená fotografie sťažovateľa zo sociálnych sietí vyšetrovateľovi predložila až pri výsluchu 8. apríla 2015, v ktorom rekogníciu z predchádzajúceho dňa vôbec nespomínala. Z týchto istých dôvodov sťažovateľ považoval za nezákonný dôkaz aj konfrontáciu sťažovateľa a poškodenej na hlavnom pojednávaní 29. marca 2016. V súvislosti s týmto dovolacím dôvodom sťažovateľ namietol, že psychologický znalecký posudok na poškodenú bol zabezpečený bez príkazu sudcu podľa § 150 Trestného poriadku, znalec sa nemohol vyjadriť k vierohodnosti jej výpovede a upozornil, že krátko po skutku mala poškodená v dychu 0,82 mg/l alkoholu.

11. Dôvod založenia rozhodnutia na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutkového stavu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku mal vyplývať z toho, že do úvahy boli zobrať už uvedené nezákonné dôkazy, v konaní o obnovu konania trestnej veci sťažovateľa boli zabezpečené dôkazy, ktoré smerovali k tomu, že skutok spáchala iná osoba, a napokon z toho, že základom toho, že skutok spáchal sťažovateľ, bola výpoveď jediného svedka – poškodenej, ktorá bola v čase skutku pod vplyvom alkoholu.

12. Najvyšší súd ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie sťažovateľa odmietol, keď dospel k záveru, že hoci sťažovateľ formálne označil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Trestného poriadku, vecne majú jeho námietky takmer výlučne skutkový charakter. Najvyšší súd uzavrel, že v konaní o dovolaní nemôže preskúmať správnosť a úplnosť zisteného skutku, a teda prehodnocovať záver súdov, že v pôvodnom konaní vykonané dokazovanie v dostatočnom rozsahu usvedčuje páchatel'a zo spáchania skutku. K tomu najvyšší súd doplnil, že okresný a krajský súd v odôvodnení rozhodnutí náležite objasnili, prečo bez rozumných pochybností dospeli k záveru o vine sťažovateľa. Najvyšší súd sa napriek tomu vyjadril ku každej sťažovateľovej námietke samostatne.

13. Vo vzťahu k času vznesenia obvinenia (obdobiu od 7. apríla do 26. mája 2015) najvyšší súd uviedol, že na rozdiel od začatia trestného stíhania sa pre vznesenie obvinenia vyžaduje vyššia miera podozrenia, že konania, ktoré vykazuje znaky trestného činu, sa dopustila určitá osoba. Preto postup orgánov činných v trestnom konaní, ktoré pristúpili k vzneseniu obvinenia až potom, ako si za necelé dva mesiace overili tvrdenie poškodenej (výsluchom sťažovateľa ako svedka, vzájomnou konfrontáciou a psychologickým vyšetrením poškodenej), neporušuje právo sťažovateľa na obhajobu, pričom rozhodnutie o vine sťažovateľa vychádza z dôkazov z hlavného pojednávania.

14. Pokiaľ ide o námietky týkajúce sa rekognície, najvyšší súd uviedol, že námietky sťažovateľa nesmerujú voči zákonnosti jej vykonania, ale k jej výpovednej hodnote. K tomu najvyšší súd uviedol, že rozhodujúcim bolo to, že poškodená ho identifikovala fotkami zo sociálnej siete. Tento záver sa vzťahuje aj na prípadné opakovanie rekognície, no na hlavnom pojednávaní nešlo o rekogníciu, ale o konfrontáciu.

15. Za zjavne neopodstatnenú považoval najvyšší súd námietku, že znalecký posudok bol zadovaný bez súdneho príkazu, keďže nešlo o vyšetrenie duševného stavu poškodenej podľa § 148 a nasl. Trestného poriadku, ktoré vykonáva znalec z odvetvia psychiatrie a ktoré je podmienené príkazom súdu, ale o psychologické posúdenie jej osobnosti. Ak sťažovateľ namieta, že sa znalkyňa neprípustne vyjadrovala k vierohodnosti svedkyne, nejde o otázku zákonnosti získania dôkazu, ale o otázku jeho vecnosti a obsahovej správnosti.

III.

16. Argumentácia sťažovateľa je v zásade pokračovaním jeho argumentácie, ktorú uviedol v dovolaní, a týka sa vyhodnocovania skutkového stavu. Sťažovateľ namieta aplikáciu a interpretáciu zákona v trestnom procese, ktorá zapríčinila stratu dôkazných prostriedkov, odopretie práva na obhajobu a následne rozhodnutie o vine napriek tomu, že v otázke viny sťažovateľa neboli odstránené závažné pochybnosti. Podľa sťažovateľa k namietanému porušeniu jeho základných práv došlo tým, že okresný a krajský súd nesprávne vyhodnotili predložené dôkazy. Takisto vyjadril nesúhlas so závermi najvyššieho súdu, že nie sú splnené dovolacie dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku, ktoré považuje za neodôvodnené a svojvoľné, poškodzujúce jeho ústavou zakotvené práva a slobody. Rovnako ako v dovolaní porušenie svojich základných práva vidí v tom, že mu oneskorene bolo vznesené obvinenie a že jeho vina bola vyvedená z jediného dôkazu – výsluchu poškodenej, ktorá bola v čase spáchanie skutku pod vplyvom alkoholu.

IV.

17. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o namietaných porušeníach ústavou alebo medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je založená na princípe subsidiarity, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy, resp. iné na to príslušné orgány verejnej moci. (IV. ÚS 574/2018). Princíp subsidiarity sa vzťahuje aj na napadnutý rozsudok okresného súdu. Sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd. Existencia opravného konania pred krajským súdom nepripúšťa možnosť ústavného súdu rozhodovať o napadnutom rozsudku okresného súdu, keďže odvolanie predstavovalo účinný právny prostriedok ochrany práv sťažovateľa (IV. ÚS 102/09). Preto bola ústavná sťažnosť vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu okresného súdu odmietnutá pre nedostatok právomoci podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

18. Ústavný súd v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a aplikácii právnych predpisov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležité

zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (IV. ÚS 27/2010). Skutkové alebo právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neutržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody.

19. Napriek tomu, že vo vzťahu k rozhodnutiu okresného súdu nie je daná právomoc ústavného súdu, závery krajského súdu treba posúdiť v súvislosti s rozhodnutím okresného súdu, o ktorého správnosti rozhodoval krajský súd na odvolanie sťažovateľa. Okresný súd vyhodnotil, že sťažovateľ je usvedčovaný výpoveďou poškodenej, ktorá jednoznačne a bez rozporov uviedla, akým spôsobom sa mal skutok stať a čo mu predchádzalo. Už pri podaní trestného oznámenia poškodená tvrdila, že sťažovateľa z videnia pozná, spoznala ho aj na fotografiách, ktoré sama našla na sociálnych sieťach, a svoje presvedčenie o osobe sťažovateľa potvrdila na rekognícii a v konfrontáciách so sťažovateľom. Naopak, sťažovateľ na čas, keď sa mal skutok stať, nemá žiadne alibi. Výpoveď svedkyne, ktorá pripustila, že v čase skutku bola so sťažovateľom, bola v rozpore s výsluchom sťažovateľa, a preto nemôže viesť k záveru, že sťažovateľ skutok nespáchal.

20. Krajský súd sa nielenže stotožnil so závermi okresného súdu, ale vyjadril ku všetkým námietkam sťažovateľa a náležite odôvodnil svoje závery o spáchaní skutku sťažovateľom. Napadnuté uznesenie krajského súdu obsahuje dostatok skutkových záverov, pričom nebolo zistené, že by tieto závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení Trestného poriadku, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Argumentácia sťažovateľa nie je spôsobilá spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov napadnutého uznesenia krajského súdu. Vo veci sťažovateľa nie je priestor na záver, že by sa krajský súd dopustil zjavného skutkového omylu. Záver o sťažovateľovej vine má dostatočne racionálny základ vo vykonaných dôkazoch a nevybočuje zo zákonných zásad pri vykonávaní a hodnotení dôkazov v situácii, pri ktorej k spáchaní skutku dôjde len v prítomnosti páchatel'a a poškodenej. Spáchanie skutku sťažovateľom vyplynulo predovšetkým z výsluchu poškodenej, pričom ďalšie vykonané dôkazy jednotlivo a vo vzájomných súvislostiach pravdivosť jej výpovede neznižovali. Hodnotenie dôkazov nenesie prvky arbitrárnosti s výsledkom skutkového omylu, ktorý by zakladal ústavnú neutržateľnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu. Preto je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená a ako taká bolo vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

21. Čo sa týka ústavnou sťažnosťou namietaného rozhodnutia najvyššieho súdu, treba uviesť, že dôvodom odmietnutia dovolania sťažovateľa bolo, že dôvodmi podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku sa nemožno domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie tak, že najvyšší súd prehodnotí závery vykonaného dokazovania. Najvyšší súd zhodnotil, že hoci sťažovateľ formálne označil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Trestného poriadku, vecne majú jeho námietky takmer výlučne skutkový charakter. Najvyšší súd sa však napriek tomu vyjadril ku každej sťažovateľovej námietke samostatne s odôvodnením, prečo nie sú dôvody dovolania splnené. Podrobne zdôvodnil, prečo pokladá za správne, že sťažovateľovi bolo vznesené obvinenie až 26. mája 2015, a prečo pokladá vykonanú rekogníciu, konfrontáciu a znalecký posudok za zákonné dôkazy. S týmito závermi sa nedá nestotožniť, čo platí osobitne z toho dôvodu, že ústavnoprávna argumentácia sťažovateľa je znova pokračovaním jeho dovolacej argumentácie. Najvyšší súd sa dostatočným spôsobom vysporiadal s námietkami

sťažovateľa, pričom mu zároveň poskytol zrozumiteľnú a ústavne akceptovateľnú odpoveď, prečo jeho námietkam nebolo možné vyhovieť. Z odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu je zrejmé, že vo veci konajúce súdy postupovali v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku. Záver najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania sťažovateľa je založený na racionálnom, podrobnom, a teda ústavne konformnom výklade právnej úpravy dovolania v trestnom procese. Uznesením najvyššieho súdu nedošlo k namietanému porušeniu sťažovateľom uplatnených základných práv. Preto je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnenú a ako taká bolo vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. septembra 2021

Robert Šorl
predseda senátu